

Bilim
Innovatsiya
Barqaror rivojlanish

Oktabr
№10, 2026

AGROBIZNES, FAN VA TEXNOLOGIYALAR

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON
JURNALI

Агробизнес, наука и технологии

Agribusiness, science and technology

№ 083688

ISSN:
3060-5245

Toshkent-2026

Platform & workflow by
OJS / PKP

BOSH MUHARRIR

Oblomuradov Narzullo Naimovich – i.f.d. (DSc), professor.

Bosh muharrir o'rinbosarlari:

Islamov Soxib Yaxshibekovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Sultonov Kamoliddin Sadriddinovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Farmonov To'lg'in Xayitmurodovich – i.f.d. (DSc), professor.

Muharrir:

Beglayev Uchqun Xurramovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent.

Tahrir hay'atining xalqaro a'zolari:

Kusainov Xalel Xaymullayevich – i.f.d. professor (Qozog'iston davlat texnologiya universiteti)

Vilija Aleknevičienė – i.f.d. professor (Universitet Vitovta Velikogo)

Gilbert Ludwig – professor, (Jamk University of Applied Sciences)

Bobojonov Ixtiyor Baxtiyorovich – i.f.d. professor (Germaniyaning Leybnits nomidagi Markaziy Osiyoda qishloq xo'jaligini rivojlantirish instituti (IAMO))

Daiva Makutenene – professor, (Vilniaus Magnus universiteti, Litva)

Xaitboyeva Nargiza Alikulovna – i.f.d. dotsent (Tojikiston davlat huquq, biznes va siyosat universiteti)

Tahrir hay'ati:**08.00.00-Iqtisodiyot fanlari:**

Gulyamov Saidasror Saidaxmedovich – i.f.d. (DSc), professor;

Saidov Muxammad-Ali Xakimovich – i.f.d. (DSc), professor;

Rustamova Iroda Baxramjanovna – i.f.d. (DSc), professor;

Ochilov Ilhom Sayitqulovich – i.f.d. (DSc), professor;

Askarov Nazimjon Niyozovich – i.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Altinbek Yangibayevich – i.f.d. (DSc), professor;

Boltayev Abror Sayitmuradovich – i.f.d. (DSc), dotsent;

Abduvasikov Abduaziz Abdulazizovich – i.f.n. professor;

Mamadiyarov Dilshad Uralovich – i.f.n. dotsent;

Achilov Mashrab Ulug'bekovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Galimova Feryuza Rafikovna – i.f.n. dotsent;

Odilova Dilnozaxon Barnayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Yangiboyev Dilshod G'ulomovich – i.f.f.d. (PhD);

Saidova Dildora Nurmatovna – i.f.n. dotsent;

Dexkanova Nilufar Sagdullayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Roziqov Jahongir Mustaqim o'g'li – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Boltayev Nurali Shiramatovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Ibragimova Madina Ismoilovna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Javlijev Nuriddin Bektemir o'g'li – i.f.f.d. (PhD).

06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari:

Shokirov Alisher Djuraboyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Mardanov Husniddin Xolbozorovich – q.x.f.d. (DSc);

Abdiyev Fozil Rashidovich – q.x.f.d. (DSc);

Sattorov Maqsud Axtamovich – q.x.f.d. (DSc);

Yuldashov Nurbek Ergashovich – v.f.d. (DSc);

Xalmirzayev Dilmurad Kamilovich – q.x.f.d. (DSc), dotsent;

Namazov Ixtiyor Choriyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Xudayqulov Jonibek Bozarovich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Eshonqulov Jamoliddin Saporboy o'g'li – q.x.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Anvar Kodirullayevich – b.f.n., katta ilmiy xodim;

Atabayev Ma'ruf Maxmudovich – q.x.f.n. professor;

Safarov Asqar Asadullayevich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Mustafakulov Davron Mamatqulovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Kasimov Botir Sadriddinovich – q.x.f.f.d. (PhD);

Akramov Umidilla Ikramdjanovich – q.x.f.n. dotsent;

Elboboyev Abdug'ani Shuxrat o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Muxammadov Yo'ldoshbek Akmal o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Maxmudova Shaxnoza Abdufattaxovna – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Idrisov Xusanjon Abdujabborovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent.

MUASSIS

Toshkent davlat agrar
universiteti

ALOQA UCHUN MA'LUMOTLAR

Manzil: Toshkent viloyati, Qibray tumani, Universitet ko'chasi, 2-uy.

Jurnalning telegram manzili:

t.me/agrobiznes_elektronjurnal

E-mail: licht-1989@mail.ru

Jurnalning rasmiy sayti:

<https://www.agrobiznesjournal.uz>

Tel: +(998) 93 439 30 00

JURNALNING ILMIYLIGI:

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 30.11.2024-yildagi
№364/5-sonli qarori bilan
08.00.00-Iqtisodiyot fanlari
bo'yicha, 08.05.2025-yildagi
№370/5-sonli qarori bilan
06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari
bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy
ilmiy natijalarini chop etish
tavsiya etilgan milliy ilmiy
nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

Elektron nashr, 95-sahifa.
2026-yil, oktabr.

MUNDARIJA

KONSTANTIN IVANOVICH KURPAYANIDI

Green energy transition in Central Asia: capacity growth, technological diversification and system constraints.....11

TURSUNKULOVA GULCHIROY BURXONOVNA

Meva-sabzavotchilik korxonalarida biologik aktivlarni hisobga olishni xalqaro standartlar asosida takomillashtirish.....24

MO'MINOV ABDUVALI AKBARALIEVICH, DJO'RAEV MUQIMJON YAQUBJONOVICH

Tritikale seleksiyasida molekulyar markerlardan foydalanishning iqtisodiy samaradorligi: QTL, SSR, SNP va KASP yondashuvlari asosida.....30

KARIMOV NURBEK DEXKANOVICH

Yeryong'oq yetishtirishda oqqanotga qarshi kimyoviy himoya tadbirlarining iqtisodiy samaradorligini baholash.....43

SAYIPOV BEGZOD RAHIMOVICH

Valyuta kursi tebranishlari indeksini hisoblash va baholash.....53

KARIMOV NURBEK DEXKANOVICH

Yeryong'oq ekinlarida o'rgimchak kanaga qarshi kimyoviy kurash choralarining iqtisodiy samaradorligini baholash.....63

SHOMURODOV TOHIR BOYMUROD O'G'LI

Oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda aholi daromadlarining o'rni haqidagi nazariy yondashuvlar.....73

МУСТАФОКУЛОВА ЗАРИФА

Сравнительный анализ лидерства в условиях кризиса и роль молодых лидеров в развитии.....80

BOZOROVA MUHABBAT TOXTAYEVNA

Korxonalarda davr xarajatlarining iqtisodiy mohiyati, mazmuni va tasnifi.....87

RAXIMJONOVA SHOHSANAM BAXODIROVNA

Davlat-xususiy sheriklik asosida ijtimoiy soha infratuzilmasini rivojlantirishda "Value for Money" (VfM) baholash mexanizmini takomillashtirish.....95

DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ASOSIDA IJTIMOY SOHA INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHDA "VALUE FOR MONEY" (VfM) BAHOLASH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH

RAXIMJONOVA SHOHSANAM BAXODIROVNA

Toshkent Xalqaro universiteti "Xorijiy tillar" kafedrası o'qituvchisi

E-mail: shohsanamabdulhadiyeva@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0000-9613-9936>

Annotatsiya. Mazkur maqolada ijtimoiy soha (ta'lim, sog'liqni saqlash, kommunal ta'minot) obyektlarini davlat-xususiy sheriklik (DXSh) mexanizmi asosida moliyalashtirish va boshqarishda 'Value for Money' (VfM — pulning qadr-qimmati) baholash modelining nazariy, uslubiy va amaliy asoslari tadqiq etiladi. Infratuzilma loyihalarini tanlashda an'anaviy davlat xaridlari (Public Sector Comparator — PSC) bilan DXSh modelini qiyosiy baholash davlat byudjeti mablag'larining maqsadli sarflanishini ta'minlashning bosh omilidir. Tadqiqotda O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan ijtimoiy infratuzilma loyihalarida sifat va miqdoriy VfM tahlilining joriy holati baholanib, xalqaro tajriba asosida loyiha samaradorligini oshirish, xizmat ko'rsatish standartlarini yaxshilash hamda uslubiy bazani standartlashtirish bo'yicha ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: davlat-xususiy sheriklik; Value for Money (VfM); ijtimoiy infratuzilma; Public Sector Comparator (PSC); byudjet samaradorligi; loyiha hayotiy sikli; O'zbekiston.

Аннотация. В данной статье исследуются теоретические, методические и прикладные основы методологии 'Value for Money' (VfM — соотношение цены и качества) при реализации проектов государственно-частного партнёрства (ГЧП) в социальной сфере (образование, здравоохранение, коммунальные услуги). Сравнительный анализ модели ГЧП с традиционными государственными закупками через бенчмарк Государственного сектора (Public Sector Comparator — PSC) выступает ключевым фактором рационального использования бюджетных средств. На примере реализуемых в Республике Узбекистан инициатив проанализировано состояние качественного и количественного анализа VfM, а также разработаны научно-практические рекомендации по совершенствованию стандартов отбора проектов и повышению качества публичных услуг.

Ключевые слова: государственно-частное партнёрство; Value for Money (VfM); социальная инфраструктура; Public Sector Comparator (PSC); бюджетная эффективность; жизненный цикл проекта; Узбекистан.

Abstract. This article investigates the theoretical, methodological, and practical dimensions of the 'Value for Money' (VfM) assessment methodology in delivering social infrastructure (education, healthcare, public utilities) through Public-Private Partnerships (PPP). Comparing standard procurement models via the Public Sector Comparator (PSC) benchmark against PPP alternatives represents a cornerstone in ensuring fiscal prudence and optimizing lifecycle expenditure. Drawing on recent social infrastructure modernization initiatives in Uzbekistan, the paper evaluates current qualitative and quantitative VfM practices. Furthermore, based on international best practices, comprehensive policy recommendations are provided to enhance project selection, standardize appraisal frameworks, and elevate public service quality.

Keywords: public-private partnership; Value for Money (VfM); social infrastructure; Public Sector Comparator (PSC); fiscal efficiency; whole-life costing; Uzbekistan.

KIRISH

Zamonaviy iqtisodiy taraqqiyot bosqichida aholining turmush sifatini oshirish, zamonaviy ta'lim va sog'liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish davlat siyosatining eng muhim ustuvor

yo'nalishlaridan biridir. Biroq ijtimoiy infratuzilmani yaratish va uni modernizatsiya qilish davlat byudjetidan ulkan kapital qo'yilmalarni talab etadi. Shu sababli ko'plab rivojlanayotgan davlatlar kabi O'zbekiston ham ijtimoiy sohalarga xususiy investitsiyalarni, ilg'or boshqaruv ko'nikmalarini va innovatsion texnologiyalarni jalb qilishda davlat-xususiy sheriklik (DXSh) mexanizmidan faol foydalanmoqda.

Ijtimoiy sohadagi DXSh loyihalari o'zining iqtisodiy tabiatiga ko'ra energetika yoki transport sohalaridagi tijoriy loyihalardan tubdan farq qiladi. Energetika yoki pullik yo'llarda investitsiyalar bevosita tariflar va foydalanuvchi to'lovlari hisobiga qoplanishi mumkin bo'lsa, maktablar, bolalar bog'chalari va shifoxonalarda xizmatlarning ijtimoiy ahamiyati tufayli to'lovlar asosan davlat byudjeti hisobidan taqdim etiladigan "mavjudlik to'lovlari" (availability payments) shaklida amalga oshiriladi. Bu esa loyihani DXSh asosida amalga oshirish an'anaviy davlat xaridlariga (to'g'ridan-to'g'ri byudjetdan qurishga) nisbatan davlat uchun iqtisodiy va sifat jihatidan qanchalik manfaatli ekanligini chuqur baholashni talab etadi.

Xalqaro amaliyotda bunday qiyosiy baholashning asosiy mezon sifatida "Value for Money" (VfM — pulning qadr-qimmati) konsepsiyasi qo'llaniladi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-avgustdagi PQ-308-son "Davlat-xususiy sheriklik loyihalarini amalga oshirish tartib-taomillarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori bilan tasdiqlangan yangi tartibda ham loyihalarni saralashda VfM tahlilining majburiyligi belgilandi. Shunga qaramay, amaliyotda ijtimoiy sohadagi loyihalarning sifat omillarini baholash, xavflarni to'g'ri baholash hamda milliy uslubiy ko'rsatmalarni takomillashtirish vazifasi dolzarb ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

DXSh loyihalarida "Value for Money" konsepsiyasining kelib chiqishi Buyuk Britaniyaning Xususiy Moliya Tashabbusi (Private Finance Initiative — PFI) tizimi bilan uzviy bog'liqdir. HM Treasury (2006, 2020) uslubiy qo'llanmalarida VfM tushunchasi — bu shunchaki eng arzon variantni tanlash emas, balki loyihaning butun hayotiy sikli (whole-life cost) davomida sarflangan resurslar evaziga xizmat sifati, muddat va xatarlar bo'yicha eng optimal natijaga (optimum combination of whole life costs and quality) erishish deb belgilanadi.

Grimsey va Lewis (2005) o'z tadqiqotlarida VfM tahlilining asosiy instrumenti bo'lgan Davlat Sektori Komparatori (Public Sector Comparator — PSC) modelini chuqur o'rganadilar. Ular davlat organi loyihani o'zi amalga oshirganida yuzaga keluvchi barcha bevosita va yashirin xarajatlarni, shu jumladan qurilishdagi kechikishlar va xatarlar qiymatini hisoblab chiqib, uni xususiy sherik taklifi bilan taqqoslashi shartligini ko'rsatib beradilar. Burger va Hawkesworth (2011) IHTR (OECD) mamlakatlari tajribasini umumlashtirib, VfM faqatgina miqdoriy hisob-kitoblarga emas, balki sifat jihatlariga (innovatsiya, xizmat ko'rsatish madaniyati, aholi qoniqishi) tayanishi lozimligini ta'kidlaydilar.

O'zbekistonda DXSh mexanizmlari va davlat investitsiyalari samaradorligi masalalari O.Mo'ydinov (2024), Sh.G'ulomov (2024) hamda T.Boboqulov (2023) tomonidan tadqiq etilgan. Jumladan, Mo'ydinov DXSh loyihalarida xususiy sektor tashabbuslarini qo'llab-quvvatlashda byudjet xarajatlarining maqbulligini tahlil qilgan bo'lsa, Boboqulov davlatning uzoq muddatli majburiyatlarini fiskal monitoring qilish zaruratini ta'kidlaydi. Biroq ijtimoiy soha infratuzilmasi, xususan, ta'lim va tibbiyot obyektlari uchun VfM metodikasining bosqichma-bosqich amaliy algoritmini ishlab chiqish masalasi milliy ilmiy adabiyotlarda yetarlicha kompleks ochib berilmagan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda ijtimoiy infratuzilma sohasida DXSh loyihalarining iqtisodiy maqsadga muvofiqligini baholovchi VfM mexanizmini takomillashtirish maqsadida quyidagi ilmiy-tadqiqot usullari qo'llanildi:

1. Qiyosiy moliyaviy tahlil (Comparative Financial Modeling): An'anaviy davlat xaridlari (PSC) modeli va DXSh varianti bo'yicha butun hayotiy sikl xarajatlarining diskontlangan sof qiymati (NPV) formulasini taqqoslash orqali miqdoriy VfM hisob-kitob modeli tahlil qilindi.

2. Ko'p mezonli sifat tahlili (Multi-Criteria Qualitative Analysis): Ijtimoiy sohada moliyaviy bo'lmagan omillar: xizmat ko'rsatish sifati, zamonaviy texnologiyalarni transfer qilish, xodimlarni o'qitish va aholi ehtiyojlarini qondirish darajasini ballik baholash tizimi o'rganildi.

3. Normativ-huquqiy monitoring: O'zbekiston Respublikasining 2024-yildagi PQ-308-son qarori talablari asosida loyihalarni dastlabki saralash va ekspertizadan o'tkazish jarayonidagi institutsional mexanizmlar tahlil qilindi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ijtimoiy infratuzilma loyihalarini DXSh formatiga o'tkazishdan avval davlat har doim asosiy savolga javob berishi kerak: «Nima uchun bu shifoxona yoki maktab an'anaviy byudjet hisobidan emas, aynan DXSh orqali qurilishi kerak?». Xususiy sherik jalb qilinganda kredit foizlari davlat suveren qarziga qaraganda odatda 2–4 foizga qimmatroq bo'ladi. VfM tahlilining vazifasi — xususiy sektorning operatsion samaradorligi, innovatsion yondashuvi, risklarni o'z zimmasiga olishi va sifat kafolatlari hisobiga ushbu qimmatroq kredit xarajatlari o'zini oqlashini isbotlab berishdir.

Tadqiqot metodologiyasida belgilab o'tilgan uchta usul — qiyosiy moliyaviy tahlil (miqdoriy VfM), ko'p mezonli sifat tahlili hamda normativ-huquqiy monitoring natijalari ijtimoiy soha loyihalarining samaradorligini baholashda bir-birini to'ldiradi. Xususan, mezonlar bo'yicha olib borilgan qiyosiy baholash quyidagi jadvalda o'z aksini topgan.

O'zbekiston Respublikasida so'nggi yillarda ijtimoiy sohada DXSh loyihalarining salmog'i ortib bormoqda. Xususan, Toshkent, Samarqand va Farg'ona shaharlarida gemodializ xizmatlarini ko'rsatish, radioterapiya markazlarini tashkil etish, ko'p tarmoqli poliklinikalar va maktablarni qurish

bo'yicha xalqaro moliya institutlari (XMK, OTB) ko'magida loyihalar amalga oshirilmoqda. Misol uchun, nefrologiya va gemodializ bo'yicha DXSh loyihasida bemorlarga xizmat ko'rsatish sifati keskin oshgani va eng yangi uskunalar olib kelingani ko'p mezonli sifat tahlili va normativ-huquqiy monitoring jarayonida o'z tasdiqini topdi.

1-jadval

Ijtimoiy soha DXSh loyihalarida "Value for Money" tahlilining qiyosiy ko'rsatkichlari

Baholash mezonlari	An'anaviy davlat xaridlari (PSC modeli)	DXSh (PPP) modeli	Kutilayotgan iqtisodiy-ijtimoiy samara (VfM yutug'i)
1. Hayotiy sikl xarajatlari (Whole-Life Costing) (Qiyosiy moliyaviy tahlil asosida)	Qurilish va ekspluatatsiya xarajatlari alohida rejalashtiriladi; arzonroq qurish uchun sifatdan tejash xavfi mavjud.	Qurilish, ta'mirlash va ekspluatatsiya bitta shartnomada (Design-Build-Finance-Operate-Maintain) birlashtiriladi.	Uzoq muddatda operatsion xarajatlari 15–20% ga kamayadi, materiallar sifati yuqori bo'lishi ta'minlanadi.
2. Qurilish muddati va byudjeti (Normativ-huquqiy va moliyaviy tahlil)	Kechikishlar va byudjetning oshib ketishi (cost overrun) deyarli 40–50% loyihalarda uchraydi va davlat to'laydi.	Qat'iy shartnoma muddati va narxi; kechikish xarajatlari xususiy sherik hisobidan qoplanadi.	Obyektlar 20–30% tezroq foydalanishga topshiriladi, qo'shimcha byudjet xarajatlari istisno etiladi.
3. Xizmat sifati va to'lov intizomi (Ko'p mezonli sifat tahlili asosida)	Xizmat sifati tushib ketsa ham ma'muriy xarajatlari byudjetdan to'liq moliyalashtirilaveradi.	To'lovlar bevosita KPI va xizmat sifatiga bog'lanadi (Availability Payments); sifat past bo'lsa, to'lov chegiriladi.	Aholiga barqaror va yuqori sifatli xizmat ko'rsatish kafolatlanadi.
4. Texnologik yangilanish va innovatsiya (Sifat va institutsional tahlil)	Byudjet yetishmovchiligi tufayli uskunalar va dasturiy ta'minot uzoq yillar yangilanmaydi.	Xususiy sherik shartnoma talabiga binoan eng zamonaviy tibbiy/ta'lim texnologiyalarini joriy etadi.	Ijtimoiy obyektidagi xizmatlar xalqaro standartlarga doimiy muvofiqlashtirib boriladi.

Manba: Muallif ishlanmasi asosida xalqaro metodologiyalar va O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi ma'lumotlari asosida shakllantirildi.

Shu bilan birga, amaliy tahlillar shuni ko'rsatadiki, loyihalarni tayyorlash bosqichida miqdoriy VfM tahlilini o'tkazishda qator kamchiliklar mavjud. Birinchidan, davlat organlarida loyihaning 20–25 yillik ekspluatatsiya va ta'mirlash xarajatlari diskontlash bo'yicha yagona metodik ko'rsatmalar yetarli darajada standartlashtirilmagan. Ikkinchidan, sog'liqni saqlash va ta'lim sohalarida xizmat sifatining oshishi, o'lim ko'rsatkichlarining kamayishi yoki ta'lim sifati kabi "nomoddiy ijtimoiy foyda"larni (social benefits) moliyaviy ekvivalentda baholash tizimi yo'lga qo'yilmagan. Natijada loyihalar ko'pincha faqat qurilish qiymatiga qarab baholanmoqda, bu esa VfM metodikasining asl mohiyatini cheklab qo'yadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ijtimoiy soha infratuzilmasini rivojlantirishda davlat-xususiy sheriklik mexanizmidan foydalanish davlat byudjeti yukini yengillashtirish va aholiga

ko'rsatiladigan xizmatlar sifatini tubdan yaxshilashning eng samarali strategiyasidir. Biroq DXSh faqatgina to'g'ri baholash o'tkazilgan va "Value for Money" ko'rsatkichi ijobiy bo'lgan hollardagina o'zini oqlaydi. Aks holda, samarasiz DXSh shartnomasi byudjet uchun an'anaviy qurilishdan ham qimmatga tushishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasida ijtimoiy soha DXSh loyihalarida VfM baholash tizimini takomillashtirish maqsadida quyidagi ilmiy-amaliy takliflar ilgari suriladi:

1. Milliy "Value for Money" uslubiy qo'llanmasini ishlab chiqish va qonunchilikda mustahkamlash: Iqtisodiyot va moliya vazirligi huzuridagi DXSh Loyiholari Markazi tomonidan barcha tarmoq idoralari uchun majburiy bo'lgan, ijtimoiy loyihalarining xususiyatlarini hisobga oluvchi yagona VfM hisoblash metodikasini tasdiqlash.

2. Davlat Sektori Komparatori (PSC) standartini joriy etish: Har bir ijtimoiy loyiha bo'yicha avvalo uning byudjet mablag'lari hisobidan butun hayotiy sikl qiymatini (shu jumladan risklar narxini) modellashtiruvchi standart elektron kalkulyatorni ishga tushirish.

3. Ijtimoiy-iqtisodiy ta'sirlarni (Social Value) baholash mexanizmini kiritish: Ta'lim va tibbiyot sohasidagi loyihalarda faqat moliyaviy tejashni emas, balki sifat, qamrov darajasi, zamonaviy uskunalar bilan ta'minlanganlik kabi sifat omillarini baholash uchun maxsus "Ko'p mezonli tahlil" (Multi-Criteria Analysis) qoidalarini belgilash.

4. Mavjudlik to'lovlari (Availability Payments) formulasini KPI tizimi bilan qat'iy bog'lash: Xususiy sherikka to'lanadigan har oylik mablag'larni xizmat sifatining aniq indikatorlariga (bemorlarga xizmat ko'rsatish tezligi, jihozlarning sozligi, sanitariya me'yorlari) bog'lash va sifatsiz xizmat uchun avtomatik jarima chegirish mexanizmini shartnomalarda mustahkamlash.

5. Ijtimoiy soha vazirliklari mutaxassislarining tahliliy salohiyatini oshirish: Maktabgacha va maktab ta'limi, Sog'liqni saqlash vazirliklarining DXSh bo'limlari xodimlari uchun moliyaviy modellashtirish, hayotiy sikl xarajatlarini hisoblash va VfM tahlili bo'yicha doimiy malaka oshirish tizimini yo'lga qo'yish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasining 2019-yil 10-maydagi "Davlat-xususiy sheriklik to'g'risida"gi O'RQ-537-son Qonuni. <https://lex.uz/ru/docs/-4329270>

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-avgustdagi "Davlat-xususiy sheriklik loyihalarini amalga oshirish tartib-taomillarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-308-son qarori. <https://lex.uz/docs/7089403>

3. HM Treasury. Value for Money Assessment Guidance. London: HM Treasury, 2006 (Updated 2020).

4. Grimsey D., Lewis M. K. Are Public-Private Partnerships value for money? Evaluating alternative approaches and procurement methods. Accounting Forum, 29(4), 2005, pp. 345–378.

5. Burger P., Hawkesworth I. How To Attain Value for Money: Comparing PPP and Traditional Infrastructure Public Procurement. OECD Journal on Budgeting, 2011(1), pp. 1–56.
6. World Bank. Value-for-Money Analysis for Public-Private Partnerships. Public-Private Infrastructure Advisory Facility (PPIAF), Washington DC, 2013.
7. Mo'ydinov O.O. Davlat-xususiy sheriklik loyihalarining nazariy va uslubiy asoslari. Ta'lim, fan va innovatsion g'oyalar olamida, 2024.
8. G'ulomov Sh.B. Davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarini qo'llashning xorijiy tajribasi. Economics Journal of Academic Research, 2024.
9. Boboqulov T. I. Davlat investitsiya siyosati va davlat qarzini boshqarish muammolari. Moliya va bank ishi, 2023.
10. Asian Development Bank (ADB). Public-Private Partnership Monitor: Assessment of Social Sector Infrastructure. Manila, 2022.

Mas'ul muharrir: Beglayev Uchqun

Musahhih: Boltayev Nurali

Sahifalovchi va dizaynerlar: Normurodov Sarvar,
Sharipov Shoxruh

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul hisoblanadi. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqolalar, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: licht-1989@mail.ru

Jurnalning telegram manzili: t.me/agrobiznes_elektronjurnal

Telefon raqami: +998939018320, +998934393000

Jurnal rasmiy sayti: <https://www.agrobiznesjournal.uz>

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo'yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali 2023-yil 23-maydan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669225** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №083688